

Міністерство охорони здоров'я України
Полтавський державний медичний університет
Кафедра фізичної та реабілітаційної медицини
Кафедра нервових хвороб

«УЗГОДЖЕНО»

Гарант освітньо-професійної
програми «Терапія та реабілітація»
«28» листопада 2024 року

«ЗАТВЕРДЖЕНО»

Голова вченої ради Навчально-наукового
медичного інституту
Протокол від 29 листопада 2024 р. № 4

СИЛАБУС

**ЕРГОТЕРАПЕВТИЧНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ ПРИ МУЛЬТИСИСТЕМНИЙ
ПАТОЛОГІЇ**
обов'язкова

(редакція з урахуванням оновлення ОП «Терапія та реабілітація», відповідно
вимог Стандарту, згідно Наказу МОН України від 30.10.2024р. №1549)

рівень вищої освіти
галузь знань
Спеціальність
Спеціалізація
освітня кваліфікація

професійна кваліфікація
форма навчання
курс та семестр вивчення
навчальної дисципліни

другий (магістерський)
22 Охорона здоров'я
227 Терапія та реабілітація
227.02 Ерготерапія
магістр терапії та реабілітації за
спеціалізацією 227.02 Ерготерапія
Ерготерапевт
денна
II курс, 4 семестр

«УХВАЛЕНО»

на засіданні кафедри
фізичної та реабілітаційної медицини
Протокол від 27 листопада 2024 р. № 6

«УХВАЛЕНО»

на засіданні кафедри нервових хвороб
Протокол від 27 листопада 2024 р. № 6

Полтава – 2024

ДАНІ ПРО ВИКЛАДАЧІВ, ЯКІ ВИКЛАДАЮТЬ НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ

Прізвище, ім'я, по батькові викладача (викладачів), науковий ступінь, учене звання	Скріннік Євгенія Олександрівна, к. пед. н., доцент Жамардій Валерій Олександрович, д. пед. н., доцент Клеценко Людмила Василівна, к. пед. н., доцент Таряник Катерина Анатоліївна, д. мед. н., доцент
Профайл викладача (викладачів)	ye.skrinnik@pdmu.edu.ua v.zhamardii@pdmu.edu.ua k.tarianyk@pdmu.edu.ua
Контактний телефон	(0532)69-70-94 Кафедра фізичної та реабілітаційної медицини
E-mail:	https://sport-health.pdmu.edu.ua/ https://ndiseases.pdmu.edu.ua/
Сторінка кафедри на сайті ПДМУ	https://sport-health.pdmu.edu.ua/ https://ndiseases.pdmu.edu.ua/

ОСНОВНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Обсяг навчальної дисципліни

Кількість кредитів / годин – 3 / 90, із них:

Лекції (год.) – 10

Практичні (семінари) (год.) – 20

Самостійна робота (год.) – 60

Вид контролю - іспит

Політика навчальної дисципліни

Вивчення дисципліни «Ерготерапевтичний менеджмент при мультисистемній патології» визначається політикою Університету та кафедр щодо організації освітнього процесу. При опануванні дисципліни ми дотримуємося Положення про організацію освітнього процесу в Полтавському державному медичному університеті <https://www.pdmu.edu.ua/n-process/department-npr/normativni-dokumenty> та Правил внутрішнього розпорядку для здобувачів вищої освіти Полтавського державного медичного університету <https://www.pdmu.edu.ua/n-process/department-npr/normativni-dokumenty>.

Особливістю навчання на кафедрах є використання різних навчальних баз для відпрацювання практичних аспектів дисципліни в контексті реальних професійних ситуацій, проведення лекцій в кафедральних аудиторіях із забезпеченням інтерактивної взаємодії та можливості зарахування результатів

неформальної освіти.

Кафедрами створене якісне та безпечне освітнє середовище: лекції читаються в аудиторіях, які оснащені мультимедійними проєкторами; практичні заняття проходять на базах:

КП «Полтавська обласна клінічна лікарня ім. М. В. Скліфосовського Полтавської обласної ради»;

КП «2-А МКЛ ПМР»;

КП Полтавський обласний клінічний медичний кардіоваскулярний центр Полтавської обласної ради;

ТОВ «ОРТОПЕД», що дає змогу здобувачам освіти долучитися на практиці до майбутньої професійної діяльності.

Звертаємо увагу! Здобувачам освіти необхідно:

- виконувати графік навчального процесу та вимоги навчального плану;
- в обов'язковому порядку відвідувати всі види навчальних занять, передбачені навчальним планом;
- завчасно приходити на заняття;
- відповідати правилам дрес-коду учасників освітнього процесу;
- дотримуватись правил техніки безпеки;
- вимикати телефон під час занять;
- не залишати заняття без дозволу викладача;
- глибоко та всебічно оволодіти знаннями та вміннями, котрі будуть необхідні майбутньому працівнику високої кваліфікації;
- бути комунікативними та відкритими до знань

Для успішного засвоєння дисципліни необхідно систематично готуватися до практичних занять, виконувати практичні завдання, опрацьовувати теми, що рекомендовані для самостійного вивчення, брати активну участь в обговоренні теми заняття в аудиторії. Ми цінуємо старанність, активність, швидкість та креативність мислення, наполегливість в навчанні.

Викладання освітньої компоненти в умовах військового стану, може здійснюватися за допомогою технологій дистанційного навчання, а саме з використанням платформи Zoom.

Академічна доброчесність є фундаментом сталого розвитку вищої освіти та моральним імперативом для її подальшого вдосконалення. Ми дотримуємося політики академічної доброчесності, визначеної Положенням про академічну доброчесність здобувачів вищої освіти та співробітників Полтавського державного медичного університету https://pdmu.edu.ua/storage/ft_foreign_students/docs/5q5W0nG8rkYIrDfmipiyhkfZmkmbVKRR7Pdjrjvh.pdf і просимо взаємності.

Політика щодо дотримання принципів академічної доброчесності

здобувачів вищої освіти включає:

- самостійне виконання навчальних завдань поточного та підсумкового контролів без використання зовнішніх джерел інформації (наприклад, окрім випадків дозволених викладачем, підготовки практичних завдань під час заняття);
- списування під час контролю знань заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів);
- самостійне виконання індивідуальних завдань та коректне оформлення посилань на джерела інформації у разі запозичення ідей, тверджень, відомостей.

Політика щодо дотримання принципів та норм етики та деонтології здобувачами вищої освіти:

- дії у професійних і навчальних ситуаціях із позицій академічної доброчесності та професійної етики та деонтології;
- дотримання правил внутрішнього розпорядку кафедри, бути толерантними, доброзичливим и та виваженими у спілкуванні з викладачами та співробітниками кафедри, медичним персоналом закладу охорони здоров'я;
- усвідомлення значущості прикладів людської поведінки відповідно до норм академічної доброчесності та медичної етики.

Політика дедлайну та відпрацювання здобувачами вищої освіти:

- відпрацювання пропущених занять відбувається згідно з Регламентом відпрацювання студентами пропущених занять і незадовільних оцінок, що затверджені у закладі вищої освіти;
- роботи, які здає здобувач вищої освіти з порушенням терміну без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку (75% від максимальної, наприклад, практичні навички);
- перескладання ПМК з метою підвищення оцінки не допускається, окрім ситуацій невиконання програми дисципліни або неявки на підсумковий контроль.

Вивчення модуля передбачає самостійну роботу здобувача вищої освіти, яка регламентована Положенням про організацію самостійної роботи здобувачів вищої освіти в Полтавському державному медичному університеті.

Оцінювання результатів навчання проходить прозоро і відкрито. Керуємося Положенням про організацію та методика проведення оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти в Полтавському державному медичному університеті.

Якщо здобувач освіти не згодний з результатами оцінювання, він має право скористатися рекомендаціями Положення про апеляцію результатів підсумкового контролю знань здобувачів вищої освіти.

Зі всіма наведеними документами можна ознайомитися за посиланням:
<https://www.pdmu.edu.ua/n-process/department-npr/normativni-dokumenti>.

Кафедрою визнаються результати, отримані шляхом неформальної освіти. Процедуру визначено Положенням про визнання результатів навчання, здобутих шляхом неформальної та/або інформальної освіти в Полтавському державному медичному університеті:
https://www.pdmu.edu.ua/storage/department-npr/docs_links/fKBks6cPo5jzq0brID6eI7LKTEAcqmrjdjrewYFvL.pdf. Кафедра рекомендує здобувачам освіти ознайомитися із онлайн платформами:
<http://portal.phc.org.ua/en/>; <https://academy.nszu.gov.ua/>; <https://prometheus.org.ua/>; <https://members.physio-pedia.com/>.

Опис навчальної дисципліни

Навчальна дисципліна «Ерготерапевтичний менеджмент при мультисистемній патології» для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти є поглибленим університетським курсом, адаптованим до потреб сучасної реабілітації пацієнтів із поєднаними ураженнями різних систем організму та мультиморбідністю. Курс спрямований на формування у здобувачів цілісного бачення ерготерапевтичного менеджменту, розвиток здатності до комплексного аналізу стану пацієнта, планування, організації, координації та оцінювання ерготерапевтичних втручань на різних етапах реабілітаційного маршруту.

Дисципліна передбачає набуття спеціальних знань, умінь і навичок, а також загальних та фахових компетентностей, пов'язаних з організацією ерготерапевтичної допомоги пацієнтам із мультисистемною патологією, розумінням ролі ерготерапевта в мультидисциплінарній команді, застосуванням клієнтоцентрованого, біопсихосоціального та доказового підходів в умовах складних клінічних ситуацій. У процесі навчання здобувачі ознайомлюються з моделями реабілітаційного та клінічного менеджменту, принципами побудови реабілітаційного маршруту, алгоритмами планування й координації втручань, особливостями взаємодії між рівнями медичної та реабілітаційної допомоги, а також з інструментами моніторингу ефективності програм ерготерапії.

Предметом вивчення навчальної дисципліни є принципи, моделі, технології та інструменти ерготерапевтичного менеджменту при мультисистемній патології, організація й координація комплексних програм ерготерапії, а також способи інтеграції результатів оцінювання, клінічних настанов, індивідуального контексту пацієнта й ресурсів системи охорони здоров'я у планування, реалізацію та аналіз ерготерапевтичних втручань.

Пререквізити і постреквізити навчальної дисципліни

Пререквізити. Дисципліна «Ерготерапевтичний менеджмент при мультисистемній патології» базується на результатах навчання, досягнутих на першому (бакалаврському) рівні вищої освіти за спеціальністю «Фізична терапія, ерготерапія» або суміжними спеціальностями. Вона спирається на знання «Етика та комунікація у професійній діяльності», «Комунікативні стратегії англійської мови», «Ерготерапевтичний менеджмент в акушерстві та гінекології», «Клінічний ерготерапевтичний менеджмент в акушерстві та гінекології».

Постреквізити. Вивчення дисципліни «Ерготерапевтичний менеджмент при мультисистемній патології» забезпечує послідовність і взаємозв'язок із клініко-профільними дисциплінами магістерської програми: «Ортезування та протезування в ерготерапевтичній практиці», «Клінічний ерготерапевтичний менеджмент при мультисистемній патології» та кваліфікаційною (магістерською) роботою.

Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою вивчення дисципліни «Ерготерапевтичний менеджмент при мультисистемній патології» є формування цілісної системи знань про особливості організації та координації ерготерапевтичної допомоги пацієнтам із мультисистемною патологією, розвиток здатності до комплексного аналізу клінічної ситуації, планування та управління ерготерапевтичними втручаннями на засадах клієнтоцентрованого, біопсихосоціального та доказового підходів.

Основними завданнями вивчення дисципліни є:

- ознайомлення з теоретичними засадами мультисистемної патології, мультиморбідності, моделями реабілітаційного та клінічного менеджменту в ерготерапії;
- формування навичок аналізу стану пацієнта з урахуванням поєднаних порушень функцій різних систем;
- розвиток умінь планувати індивідуальний реабілітаційний маршрут і програму ерготерапії при мультисистемній патології, визначати пріоритетні цілі, етапи, обсяг і тривалість втручань;
- удосконалення комунікативних, організаційних та лідерських компетентностей, необхідних для ефективної взаємодії з пацієнтами та їхніми родинами, членами мультидисциплінарної команди.

Компетентності та результати навчання згідно з освітньо-професійною програмою, формуванню яких сприяє дисципліна

Компетентності згідно з освітньо-професійною програмою, формуванню яких сприяє дисципліна

Інтегральна:

здатність розв'язувати автономно та у міжпрофесійному контексті складні спеціалізовані задачі та проблеми, пов'язані з функціонуванням та обмеженнями життєдіяльності окремих осіб, груп та популяцій, зокрема порушеннями заняттєвої активності, заняттєвої участі та ефективною взаємодією осіб, груп та популяцій з середовищем їх життєдіяльності; провадити практичну, адміністративну, наукову, інноваційну та освітню діяльність у ерготерапії.

Загальні:

ЗК 02. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК 05. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК 06. Здатність мотивувати людей та рухатися до спільної мети.

ЗК 07. Здатність працювати автономно.

ЗК 09. Здатність оцінювати та забезпечувати якість виконуваних робіт.

Спеціальні:

СК 01. Здатність до проведення ерготерапевтичного опитування та оцінки дитини різного віку з урахуванням особливостей фізичного, когнітивного та психоемоційного розвитку.

СК 02. Здатність до застосування стандартизованих методів ерготерапевтичного оцінювання для визначення рівня функціональної незалежності, моторних, сенсорних і когнітивних навичок дитини.

СК 03. Здатність до аналізу отриманих результатів оцінювання та визначення основних ерготерапевтичних проблем і пріоритетів втручання.

СК 04. Здатність до планування індивідуальної програми ерготерапевтичного втручання для дитини з урахуванням її віку, діагнозу, середовища та можливостей родини.

СК 05. Здатність до організації та реалізації втручань, спрямованих на відновлення рухової активності, дрібної моторики, самообслуговування, навчальної та ігрової діяльності дитини.

СК 06. Здатність до застосування принципів сенсорної інтеграції, ергономіки та універсального дизайну при адаптації освітнього, побутового та ігрового середовища дитини.

СК 07. Здатність до розробки та реалізації заходів із профілактики вторинних ускладнень у дітей із хронічними соматичними захворюваннями.

СК 12. Здатність до застосування принципів етики, деонтології та психологічної підтримки в роботі з дітьми та їхніми родинами.

Програмні результати навчання згідно з освітньо-професійною програмою, формуванню яких сприяє дисципліна

ПРН 01. Застосовувати передові знання та високий рівень критичного мислення щодо складних взаємозв'язків між людиною, її фізичним, психічним і

соціальним здоров'ям, заняттєвою активністю та добробутом, сприяти популяризації здорового способу життя для окремих осіб, груп, популяцій і спільнот на засадах заняттєвої та соціальної справедливості.

ПРН 02. Здійснювати клієнтоорієнтоване оцінювання заняттєвих потреб окремих осіб, груп, популяцій і спільнот та визначати доцільність, інтенсивність та обсяг рекомендованих заходів ерготерапії.

ПРН 03. Оцінювати характер та ступінь впливу особистих факторів, структур і функцій організму, факторів фізичного, соціального, політичного, культурного та інституційного середовища та соціальних детермінант здоров'я на заняттєву активність та участь окремих осіб, груп, популяцій і спільнот.

ПРН 04. Ефективно застосовувати передові знання теорії ерготерапії, рефлексивне мислення та критичний аналіз моделей (occupational therapy models) та рамок практики ерготерапії (frames of reference of occupational therapy), заснованих на доказах, для вибору оптимальних стратегій оцінювання, планування, реалізації та оцінки результатів ерготерапії.

ПРН 05. Формулювати та документувати цілі і результати програми ерготерапії або складові індивідуальної програми реабілітації у співпраці з пацієнтом/клієнтом, пояснювати методи ерготерапевтичних втручань та вносити дані до електронних систем.

ПРН 06. Розробляти, проводити та коригувати програми ерготерапії або складові індивідуальної програми реабілітації на основі аналізу результатів ерготерапевтичного оцінювання та/або втручання у співпраці з пацієнтом/клієнтом та надавати рекомендації стосовно продовження або завершення реабілітації.

ПРН 07. Застосовувати науково-обґрунтовані підходи у виборі методів, стратегій та інструментів для реалізації заняттєво орієнтованих втручань з метою уможливлення заняттєвої активності, участі та заняттєвої справедливості стосовно окремих осіб, груп, популяцій та спільнот.

ПРН 08. Враховувати засади заняттєвої та соціальної справедливості для планування процесу ерготерапії у широких, спеціалізованих та нових сферах практичної діяльності з метою вирішення комплексних заняттєвих проблем окремих осіб, груп та популяцій.

ПРН 09. Оцінювати та обґрунтовувати потребу, призначати, налаштовувати, проектувати, виготовляти та модифікувати допоміжні засоби реабілітації, включаючи ортези, для покращення заняттєвої участі у сферах самообслуговування, продуктивності (роботи чи навчання), дозвілля (гри), функціональної мобільності, користування громадським транспортом та водіння автомобіля.

ПРН 10. Навчати безпечному та ефективному користуванню

допоміжними засобами реабілітації, включаючи ортези та протези для покращення для покращення заняттєвої участі у сферах самообслуговування, продуктивності (роботи чи навчання), дозвілля (гри), функціональної мобільності, користування громадським транспортом та водіння автомобіля.

ПРН 11. Оцінювати та адаптовувати фактори середовища, створювати безпечне і доступне середовище проживання, навчання та праці окремих осіб, груп людей, організацій та популяцій на засадах ергономічного та універсального дизайну з метою покращення заняттєвої участі та збільшення функціональної незалежності окремих осіб, груп людей, організацій та популяцій.

ПРН 12. Застосовувати у практичній діяльності інформацію з наукових джерел, інтегруючи її з цінностями та бажаннями клієнта та особливостями контексту практичної діяльності, для обґрунтування рішень щодо організації процесу ерготерапії для окремих осіб, груп людей, організацій та популяцій.

ПРН 13. Застосовувати усталені та новітні дослідницькі методи для планування, проведення аналізу та звітування про результати наукових досліджень у сфері ерготерапії з урахуванням актуальних суспільних та професійних викликів, етичних стандартів, відповідальності за розповсюдження та трансляцію наукових знань у різних контекстах професійної практичної діяльності.

ПРН 16. Знати межі професійної компетентності ерготерапевта, сфери практичної діяльності фахівців інших спеціальностей, оцінювати потребу та знати механізми скерування клієнтів/пацієнтів до фахівців інших спеціальностей.

ПРН 17. Визначати, аналізувати та оцінювати вплив контекстуальних чинників, регуляторних документів, соціоекономічних, політичних, географічних та демографічних факторів, динаміки міжособистісної командної взаємодії на процес надання реабілітаційних послуг.

ПРН 19. Застосовувати поглиблене розуміння законодавчих норм та правил професійної діяльності, реабілітаційних маршрутів для вирішення заняттєвих проблем окремих осіб, груп чи популяцій.

ПРН 20. Брати на себе відповідальність за визначення та ефективно вирішення складних етичних дилем, демонструвати доброчесність і відповідальність, сприяти створенню антикорупційного середовища, пропагувати стандарти доброчесності, ухвалювати рішення та діяти, дотримуючись принципу неприпустимості корупції, відстоювати етичні стандарти та цінності ерготерапії.

ПРН 21. Здатність пропагувати цінності та філософію ерготерапії, відстоювати інтереси професії, передавати інформацію стосовно процесу

ерготерапії, пояснювати сенс та внесок ерготерапії та науки про заняттєву активність в загальне благополуччя та добробут суспільства.

ПРН 22. Ефективно і вчасно документувати процес і результати різних форм ерготерапевтичних послуг, включаючи консультативні послуги у різних сферах професійної діяльності ерготерапевта та у спосіб, зрозумілий для клієнтів/пацієнтів, представників сфери охорони здоров'я, освіти, соціальної політики, соціального захисту та інших стейкхолдерів.

ПРН 28. Надавати послуги у сфері ерготерапії окремим категоріям населення незалежно від політичних, релігійних, гендерних та інших переконань, етнічного, соціального та національного походження.

Результати навчання для дисципліни:

по завершенню вивчення навчальної дисципліни здобувачі вищої освіти повинні

знати:

- основні моделі ерготерапевтичного менеджменту, принципи побудови реабілітаційного маршруту та координації допомоги при мультисистемній патології;
- принципи клієнтоцентрованого, біопсихосоціального та доказового підходів і їх інтеграцію в організацію та планування ерготерапевтичних втручань у складних клінічних випадках;
- засади міжпрофесійної взаємодії, розподілу ролей у мультидисциплінарній команді, основні підходи до ерготерапевтичного менеджменту ризиків і забезпечення безпеки пацієнта;
- критерії оцінювання ефективності та якості програм ерготерапії при мультисистемній патології.

вміти:

- аналізувати клінічні й реабілітаційні ситуації у пацієнтів із мультисистемною патологією, виявляти ключові проблеми, потреби та пріоритети втручань;
- планувати індивідуальний реабілітаційний маршрут і програму ерготерапії з урахуванням мультиморбідності, ресурсів пацієнта й системи;
- координувати ерготерапевтичні втручання в складі мультидисциплінарної команди, ефективно комунікувати з фахівцями різних профілів, пацієнтом та його родиною;
- аргументовано презентувати й захищати власні рішення щодо організації та корекції ерготерапевтичної програми, здійснювати рефлексію результатів, виявляти проблемні зони менеджменту та планувати їх удосконалення.

Тематичний план лекцій (за модулями) із зазначенням основних питань, що розглядаються на лекції

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Біопсихосоціальна модель, участь та заняттєва діяльність як основа планування ерготерапії при мультисистемній патології.	2
2.	Планування індивідуальної програми ерготерапії при мультисистемній патології з урахуванням пріоритетів, ресурсів і ризиків.	2
3.	Координація та моніторинг ерготерапевтичних втручань, корекція плану реабілітації на основі результатів і змін стану пацієнта.	2
4.	Оцінювання якості ерготерапевтичних програм при мультисистемній патології.	2
5.	Взаємодія з родиною, доглядачами та соціальними службами в менеджменті пацієнта з мультисистемною патологією.	2
	Разом	10

Тематичний план практичних занять за модулями і змістовими модулями із зазначенням основних питань, що розглядаються на практичному занятті

№ п/п	Назва теми	Кількість годин
Модуль 1. <u>Ерготерапевтичний менеджмент при мультисистемній патології</u>		
1.	Поняття мультисистемної патології та мультиморбідності в контексті ерготерапевтичного менеджменту.	2
2.	Біопсихосоціальна модель, участь та заняттєва діяльність як основа планування ерготерапії при мультисистемній патології.	2
3.	Організація реабілітаційного маршруту пацієнта з мультисистемною патологією на різних рівнях медичної та реабілітаційної допомоги.	2
4.	Роль ерготерапевта в мультидисциплінарній команді при веденні пацієнтів з мультиморбідністю.	2

5.	Планування індивідуальної програми ерготерапії при мультисистемній патології з урахуванням пріоритетів, ресурсів і ризиків.	2
6.	Менеджмент ризиків і безпеки пацієнта в процесі ерготерапевтичних втручань при мультисистемній патології.	2
7.	Координація та моніторинг ерготерапевтичних втручань, корекція плану реабілітації на основі результатів і змін стану пацієнта.	2
8.	Оцінювання якості ерготерапевтичних програм при мультисистемній патології.	2
9.	Взаємодія з родиною, доглядачами та соціальними службами в менеджменті пацієнта з мультисистемною патологією.	2
10.	Менеджмент переходу між установами та рівнями допомоги, довготривала підтримка та соціальна реабілітація пацієнтів з мультисистемною патологією.	2
Усього годин		20

Самостійна робота

№ п/п	Тема	Кількість годин
1	Підготовка до практичних занять – теоретична підготовка та опрацювання практичних навичок	44
2	Підготовка до контролю практичних навичок	8
3	Підготовка до іспиту	8
Усього годин		60

Індивідуальні завдання включають огляд наукової та методичної літератури відповідно до тематики практичних занять; участь у науково-дослідній роботі.

Перелік теоретичних питань для підготовки здобувачів вищої освіти до підсумкового модульного контролю, екзамену

1. Дайте визначення понять «мультисистемна патологія» та «мультиморбідність». Їх значення для планування реабілітації та ерготерапевтичного менеджменту.

2. Структура реабілітаційного маршруту пацієнта з мультисистемною

патологією: етапи, рівні допомоги, ключові точки прийняття рішень.

3. Роль ерготерапевта в мультидисциплінарній команді при веденні пацієнтів з мультиморбідністю. Розподіл функцій і відповідальності.

4. Принципи клієнтоцентрованого й сімейно-орієнтованого підходів у менеджменті пацієнтів з мультисистемною патологією.

5. Основи аналізу клінічної та заняттєвої ситуації при мультисистемній патології: збір даних, виявлення ключових проблем, оцінка ресурсів і ризиків.

6. Принципи й етапи планування індивідуальної програми ерготерапії при мультисистемній патології. Формулювання реабілітаційних цілей (у т. ч. за SMART).

7. Менеджмент ризиків і безпеки пацієнта в процесі ерготерапевтичних втручань: типові ризики, профілактика ускладнень, безпечна організація діяльності.

8. Особливості ерготерапевтичного менеджменту пацієнтів похилого віку з мультиморбідністю.

9. Стратегії координації ерготерапевтичних втручань у мультидисциплінарній команді.

10. Документування ерготерапевтичного менеджменту при мультисистемній патології.

11. Показники та критерії оцінювання ефективності й якості програм ерготерапії у пацієнтів з мультисистемною патологією.

12. Менеджмент переходів між рівнями надання допомоги (стаціонар – реабілітаційне відділення – амбулаторний/домашній рівень): завдання ерготерапевта, безперервність реабілітації.

13. Співпраця з родиною та доглядачами у процесі ерготерапевтичного менеджменту: навчання, підтримка, розподіл ролей.

14. Взаємодія ерготерапевта з соціальними службами, службами підтримки в громаді, роботодавцями в контексті довготривалого менеджменту пацієнтів з мультиморбідністю.

15. Доказовий підхід в ерготерапевтичному менеджменті при мультисистемній патології: використання клінічних настанов, протоколів, результатів досліджень у прийнятті рішень.

16. Етичні аспекти ерготерапевтичного менеджменту при мультисистемній патології: автономія пацієнта, поінформована згода, пріоритети цілей, розподіл ресурсів.

17. Особливості менеджменту хронічних станів і тривалої реабілітаційної підтримки у пацієнтів з мультиморбідністю.

18. Рефлексія в ерготерапевтичному менеджменті: аналіз власних управлінських рішень, типові помилки та шляхи вдосконалення професійної

практики при роботі з пацієнтами з мультисистемною патологією.

Перелік практичних навичок для підготовки здобувачів вищої освіти до іспиту.

1. Проводити структурований збір інформації про пацієнта з мультисистемною патологією (анамнез, медична документація, дані МКФ, участь, середовище).

2. Виділяти ключові проблеми, потреби та ресурси пацієнта з урахуванням поєднаних порушень функцій, обмежень життєдіяльності та факторів середовища.

3. Формулювати реабілітаційні цілі (у тому числі за принципами SMART) для пацієнтів із мультиморбідністю на різних етапах реабілітаційного маршруту.

4. Планувати індивідуальний реабілітаційний маршрут пацієнта з мультисистемною патологією (послідовність етапів, рівні допомоги, очікувані результати).

5. Розробляти структурований план програми ерготерапії (цілі, завдання, види втручань, частота, тривалість) з урахуванням ресурсів пацієнта.

6. Визначати пріоритетність втручань та розподіляти акценти програми ерготерапії при наявності кількох конкуруючих проблем.

7. Оцінювати ризики та потенційні небезпеки під час виконання запланованих видів діяльності й ерготерапевтичних втручань, пропонувати заходи безпеки.

8. Координувати ерготерапевтичні втручання з планами інших членів мультидисциплінарної команди.

9. Документувати ерготерапевтичний менеджмент (заповнювати фрагменти історії хвороби, реабілітаційного плану, щоденника спостережень, підсумкових звітів).

10. Надавати пацієнту та доглядачам пояснення щодо цілей, змісту та очікуваних результатів реабілітаційної програми, відповідати на запитання.

11. Використовувати базові інструменти оцінки ефективності програми ерготерапії (шкали, опитувальники, спостереження за виконанням діяльності) та інтерпретувати отримані результати.

12. Проводити коротку письмову або усну рефлексію щодо власних управлінських рішень у веденні пацієнта з мультисистемною патологією, виявляти сильні сторони та зони для професійного вдосконалення.

Методи навчання

- **Вербальні.** Основними видами словесної передачі знань у процесі вивчення дисципліни «Ерготерапевтичний менеджмент при мультисистемній патології» є: пояснення (розкриття ключових понять мультисистемної патології, мультиморбідності, реабілітаційного маршруту, ролі ерготерапевта в менеджменті випадку), проблемний виклад (аналіз складних клініко-реабілітаційних ситуацій з акцентом на варіанти організації допомоги, розподіл ролей, управління ризиками), розповідь (опис реальних прикладів ведення пацієнтів з мультиморбідністю, успішних моделей координації допомоги), навчальна дискусія та бесіда (обговорення менеджерських рішень, етичних і організаційних дилем, взаємодії з командою та родиною пацієнта). Вербальні методи спрямовані на формування системного бачення ерготерапевтичного менеджменту, розуміння місця ерготерапевта в мультидисциплінарній системі допомоги та логіки прийняття управлінських рішень.
- **Наочні.** До цієї групи належать: демонстрація схем і моделей реабілітаційного маршруту пацієнта з мультисистемною патологією (етапи, рівні допомоги, точки переходу), візуалізація алгоритмів планування та координації програми ерготерапії, використання презентацій, таблиць, діаграм, клінічних карт і шаблонів реабілітаційного плану, прикладів менеджерської документації, а також відеоматеріалів із розбором реальних або симульованих випадків координації допомоги. Залучаються цифрові ресурси (онлайн-платформи, інтерактивні алгоритми, електронні форми планів). Наочні матеріали супроводжуються словесним коментарем, що підкреслює зв'язок між даними оцінювання, формулюванням цілей, вибором стратегії втручання, розподілом ролей у команді та контролем якості програми.
- **Практичні.** Методи практичного навчання включають: розбір і моделювання клініко-менеджерських випадків при мультисистемній патології, виконання завдань з побудови індивідуального реабілітаційного маршруту та програми ерготерапії (від збору інформації до визначення пріоритетів і плану дій), постановку SMART-цілей для різних етапів реабілітації, розробку структурованих планів втручання і графіків їх реалізації. Використовуються рольові ігри та симуляції міжпрофесійної взаємодії, підготовка та презентація комплексного менеджерського кейсу. Суть методів полягає у багаторазовому відпрацюванні аналізу випадку, аргументації організаційних і клінічних рішень, рефлексії власної

менеджерської позиції, що сприяє формуванню стійких навичок ерготерапевтичного менеджменту при мультисистемній патології.

Форми і методи оцінювання

- індивідуальний контроль;
- груповий контроль;
- фронтальний контроль;
- усний контроль;
- тестовий контроль;
- практична перевірка;
- самоконтроль.

Система поточного та підсумкового контролю

Оцінювання результатів навчання здійснюється на принципах об'єктивності, систематичності та системності, плановості, єдності вимог, відкритості, прозорості, доступності та зрозумілості методики оцінювання, з урахуванням індивідуальних можливостей здобувачів вищої освіти.

Контрольні заходи з дисципліни «Ерготерапевтичний менеджмент при мультисистемній патології» включають поточний та підсумковий контроль, які регламентуються «Положенням про організацію та методику проведення оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти в Полтавському державному медичному університеті». https://pdmu.edu.ua/storage/department-npr/docs_links/NMQ6RVrpAGYUkpw1JoSJaApnMMMwbKdxQN9FC2hu.pdf

Поточний контроль здійснюється під час проведення практичних занять та спрямований на перевірку засвоєння теоретичних знань. Викладач оцінює успішність кожного здобувача вищої освіти відповідно до тематичного плану у формі усного опитування, виконання письмових завдань, тестових завдань.

Дисципліна «Ерготерапевтичний менеджмент при мультисистемній патології» оцінюється в формі підсумкового модульного контролю. Підсумковий контроль з дисципліни «Ерготерапевтичний менеджмент при мультисистемній патології» регламентується п.5-7 Положення «Про організацію та методику проведення оцінювання навчальної діяльності здобувачів вищої освіти в Полтавському державному медичному університеті». https://pdmu.edu.ua/storage/department-npr/docs_links/NMQ6RVrpAGYUkpw1JoSJaApnMMMwbKdxQN9FC2hu.pdf

Методичне забезпечення

1. Робоча програма з навчальної дисципліни «Ерготерапевтичний менеджмент при мультисистемній патології».
2. Силабус.

3. Тести для поточного контролю знань і вмінь здобувачів вищої освіти.
4. Відеоматеріали.

Рекомендована література

Базова

1. Самойленко В. Б., Яковенко Н. П., Петряшев І. О., та ін. Медична і соціальна реабілітація: підручник. 3-є переробл. і доповн. вид. – Київ : Всеукраїнське спеціалізоване видавництво «Медицина», 2023. – 359 с.
2. Долинський Б., Буховець Б., Погорелова О. Фізична терапія. Ерготерапія : навч. посіб. – Одеса : Університет Ушинського, 2022. – 208 с.
3. Фізична медицина та реабілітація за Бреддомом : у 2 т. Т. 1 / Девід К. Чіфу ; пер. з англ. ; наук. ред. пер. О. А. Данилов. – Київ : ВСВ «Медицина», 2020. – 732 с.
4. Фізична медицина та реабілітація за Бреддомом : у 2 т. Т. 2 / Девід К. Чіфу ; пер. з англ. ; наук. ред. пер. О. А. Данилов. – Київ : ВСВ «Медицина», 2020. – 736 с.

Допоміжна:

1. Карпюк І. Ю., Обезюк Т. К. Основи здорового способу життя. Практичні роботи. Для самостійної роботи студентів [Електронний ресурс] : навч. посіб. для студентів усіх освітніх програм / КПІ ім. Ігоря Сікорського ; уклад. І. Ю. Карпюк, Т. К. Обезюк. – Київ : КПІ ім. Ігоря Сікорського, 2022. – 419 с. – Електрон. текст. дані (1 файл : 6,53 МБ). – Режим доступу : <https://ela.kpi.ua/server/api/core/bitstreams/8fb08add-670d-4607-ad8d-020f9fb54f6c/content>
2. Фізична медицина та реабілітація за Бреддомом : у 2 т. Т. 1 / Девід К. Чіфу ; пер. з англ. ; наук. ред. пер. О. А. Данилов. – Київ : ВСВ «Медицина», 2020. – 732 с.
3. Фізична медицина та реабілітація за Бреддомом : у 2 т. Т. 2 / Девід К. Чіфу ; пер. з англ. ; наук. ред. пер. О. А. Данилов. – Київ : ВСВ «Медицина», 2020. – 736 с.
4. Шевченко В. Г., Муравйов П. Т., Колодій В. В., Бородаєв І. Є. Системне формування і розвиток клінічного мислення студентів за допомогою проблемних методів навчання. Медична освіта. 2023. № 2. С. 103–107. DOI: 10.11603/m.2414-5998.2023.2.13671.

Інформаційні ресурси

1. Кафедра фізичної та реабілітаційної медицини / [Електронний

ресурс]. – Режим доступу: <https://sport-health.pdmu.edu.ua/>

2. Наукові та методичні здобутки співробітників кафедри фізичної та реабілітаційної медицини ПДМУ / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://repository.pdmu.edu.ua/handle/123456789/50>.

3. Національна бібліотека України імені В. І. Вернадського / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.nbuv.gov.ua>

4. База даних «Законодавство України» (Верховна Рада України) / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://zakon.rada.gov.ua/laws>

5. Клінічні настанови МОЗ України (портал) / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://guidelines.moz.gov.ua/>

6. Академія Національної служби здоров'я України (НСЗУ) – офіційний сайт / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://academy.nszu.gov.ua/>

7. World Health Organization (WHO): Rehabilitation 2030 / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.who.int/initiatives/rehabilitation-2030>

8. WHO: International Classification of Functioning, Disability and Health (ICF) / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://www.who.int/standards/classifications/international-classification-of-functioning-disability-and-health>

9. PEDro (Physiotherapy Evidence Database) / [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://pedro.org.au/>

Розробники:

Євгенія СКРІННІК, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри фізичної та реабілітаційної медицини;

Валерій ЖАМАРДІЙ, доктор педагогічних наук, доцент кафедри фізичної та реабілітаційної медицини;

Людмила КЛЕЦЕНКО, кандидат педагогічних наук, доцент кафедри фізичної та реабілітаційної медицини;

Катерина ТАРЯНИК, доктор медичних наук, доцент кафедри нервових хвороб.